KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z „Konrada Wallenroda”

Grupa A

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **A**

4. (1 pkt) **B, C, D**

5. (3 pkt) **1. P; 2. P; 3. P** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) **(1) przymierza; (2) słowika; (3) lampa** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pachnące zioła, które próbują przebić się przez piasek, to podbite ludy — bracia Litwini. Piasek pędzony zza morza to Zakon, który zasypuje żywe ziemie i zamienia je w pustynię. Wajdelota chciał, by Walter zrozumiał, że Zakon niszczy jego naród, i podsycał w nim nienawiść do Krzyżaków oraz wolę zemsty.
Punktacja: Poprawne odczytanie alegorii: zioła/łąki — podbite ludy, Litwini; piasek — Zakon krzyżacki — 1 pkt. Nauka: Zakon niszczy wszystko, co żywe, i zamienia kraj w pustynię, więc chłopiec powinien pamiętać o ojczyźnie i nienawidzić wroga / zapowiedź zemsty — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wers łączy dwie sprzeczne czynności: rycerz jednocześnie ładuje broń i odmawia różaniec. Zestawienie jest ironiczne — Krzyżacy modlą się, szykując się do zabijania, więc ich pobożność okazuje się tylko przykrywką podboju. Pasuje to do otwarcia Wstępu, gdzie zakon „We krwi pogaństwa północnego brodził”.
Punktacja: Wskazanie kontrastu: przygotowanie do zabijania (nabijanie strzelby) i modlitwa (różaniec) w jednej czynności — 1 pkt. Wniosek: religia Krzyżaków jest pozorem i usprawiedliwieniem przemocy / zakon niesie wiarę orężem — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wieczny ogień Swentoroga podtrzymują kapłani, a źródło na górze Mendoga — śniegi i mgły. Łez pustelnicy nikt nie podsyca, a jednak nie wysychają: ból trwa sam z siebie. Zestawienie podkreśla samotność Aldony i to, że jej cierpienie jest niewyczerpane jak litewskie świętości.
Punktacja: Wskazanie kontrastu: ogień i źródło trwają, bo ktoś je podtrzymuje (kapłani, śniegi), a cierpienia pustelnicy nikt nie podsyca, a mimo to trwa — 1 pkt. Wniosek o samotności i niewyczerpanym bólu Aldony / o jego sile równej świętościom Litwy — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Konrad twierdzi, że jego łzy służą zemście — cierpienie zamienił w siłę niszczenia wroga. Jednocześnie od kiedy znów usłyszał Aldonę, cały dzień czeka na wieczór i — jak mówi — „Ja życie moje liczę na wieczory!”. Choć z Rzymu przyszła wieść o krzyżowcach, a Zakon domaga się wojny, on szuka pretekstów do zwłoki, by nie stracić rozmów z żoną. Wyznaje to „ze wstydem”: miłość, którą niegdyś poświęcił, teraz hamuje dzieło zemsty. Bohater jest rozdarty między uczuciem a przysięgą.
Punktacja: Wyjaśnienie, że Konrad wyrzekł się szczęścia z Aldoną dla zemsty (płacz przekuty w nienawiść) — 1 pkt. Wskazanie, że bliskość Aldony osłabia jego wolę: odwleka wojnę, by móc co wieczór z nią rozmawiać — 1 pkt. Wniosek: miłość staje się przeszkodą w dziele zemsty, a on sam wstydzi się tej słabości („wyznam ze wstydem”) / czuje się rozdarty — 1 pkt. Maks. 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **C**

3. (1 pkt) **D**

4. (1 pkt) **C**

5. (3 pkt) **1. F; 2. F; 3. F** — po 1 pkt za zdanie

6. (3 pkt) **(1) wino; (2) myśli; (3) Garonny** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Suche wierzby, które Walter kiedyś wbił w piasek, wyrosły na piękne drzewa. To dla niego cud i znak nadziei, że i ich wspólne życie może się odrodzić („niech i naszą dolę / Znowu nadziei listek zazieleni"). Konrad po klęsce Zakonu uważa przysięgę za spełnioną, zdrady go męczą, przyznaje, że „i Niemcy są ludzie", i błaga Aldonę, by uciekła z nim do białowieskich lasów.
Punktacja: Symbolika wierzb: suche patyki, które się przyjęły, to znak nadziei na odrodzenie wspólnego życia / szczęścia — 1 pkt. Przemiana Konrada: po dopełnieniu zemsty jest nią zmęczony, dostrzega w Niemcach ludzi i chce wrócić z Aldoną na Litwę, żyć tylko dla siebie — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wajdelota przemawia do Niemców, ale jego słowa trafiają w Witolda, który siedzi na uczcie jako sprzymierzeniec Zakonu. Wylicza postawy Litwinów po upadku ojczyzny: polegli, samobójcy, ukrywający się, wreszcie ci, którzy żyją wśród wrogów. Zarzuca zdrajcom, że wyrzekli się narodu i mowy — w zaświatach przodkowie nie poznają głosu potomków mówiących po niemiecku.
Punktacja: Wskazanie adresata ukrytego: Witold i jego wodzowie (Litwini sprzymierzeni z Zakonem) — 1 pkt. Wyjaśnienie zarzutu: zdrada ojczyzny i wyrzeczenie się jej języka; po śmierci przodkowie nie rozpoznają zdrajców mówiących po niemiecku — 1 pkt. Maks. 2 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Aldona zamknęła się w wieży z miłości do męża. Wiedziała, że Walter Alf planuje zemstę na Krzyżakach i wróci kiedyś do Malborka. Chciała być blisko niego — słyszeć chociaż głos rycerza przechodzącego obok wieży, może rozpoznać ukochanego. Mówiła: „niech twarz odmieni... jeszcze serce moje z daleka nawet kochanka odgadnie". Zamurowanie w wieży było aktem desperackiej miłości i poświęcenia — żywcem pogrzebała się, by czekać na jednego człowieka.
Punktacja: Wskazanie miłości do Waltera Alfa jako głównej motywacji zamknięcia się w wieży (1 pkt); wyjaśnienie, że Aldona chciała czekać na powrót męża i rozpoznać go choćby po głosie, a zamurowanie było aktem poświęcenia i desperackiej miłości — żywcem pogrzebała się dla jednego człowieka (1 pkt).

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Analogie: obaj niszczą wroga od środka (infiltracja), obaj poświęcają własne życie, obaj używają podstępu (zdrada). Almanzor zaraża dżumą przez pocałunek, Konrad niszczy armię Zakonu przez celowy sabotaż. Różnice: Almanzor działa impulsywnie (wraca tuż po upadku twierdzy), Konrad realizuje plan przez dziesięciolecia. Almanzor umiera ze śmiechem na ustach (triumf), Konrad umiera w rozpaczy (utracił miłość, honor, szczęście). Almanzor nie ma dylematu moralnego, Konrad jest targany wyrzutami sumienia przez całe życie.

Skala ocen (orientacyjna, 19 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	18–19 pkt
dobry (4)	15–17 pkt
dostateczny (3)	10–14 pkt
dopuszczający (2)	6–9 pkt
niedostateczny (1)	0–5 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/konrad-wallenrod**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.